

راهنمایان زندگی

در روزگاری که مردم، گمراه و سرگردان بودند، با یکدیگر دشمنی می کردند، بت می پرستیدند و جهان را آفریده‌ی پروردگاری به جز خدای یکتا می دانستند، خدای مهربان از میان انسان‌های نیکوکار، پیامبرانی را برگزید تا پیام‌های او را به مردم برسانند.

پیامبران، پیام الهی را به بندگان خدا می رساندند و راه راست را به آنان نشان می دادند. پیامبران، نشانه‌های روشن و آیات الهی را برای مردم بازگو می کردند و راه و رسم خوب زیستن را به آنان می آموختند.

آن‌ها مردم را به عبادت خدای یگانه، راست‌گویی و درستکاری، امانت و پاک‌دامنی و خودداری از کارهای زشت دعوت می کردند.

کمی تعداد یاران، هرگز پیامبران خدا را ناامید و سست نکرد و فراوانی دشمنان، آنان را از وظیفه‌ی خویش باز نداشت.

این چنین بود که خدای مهربان همواره مردم را از نعمت پیامبران بهره‌مند ساخت. او برای آنان کتاب آسمانی فرستاد تا راه راست را بیابند و در آن قدم بگذارند. و سرانجام ...

با فرستادن آخرین و برترین پیامبر خویش - حضرت محمد صلی الله علیه و آله - نعمت خود را بر همه ی انسان ها کامل کرد.

محمد رسول الله - صلی الله علیه و آله - برگزیده شد تا کامل کننده ی راه پیامبران پیشین و تمام کننده ی وظیفه ی آنان باشد و مردم را به نیکی و نیکوکاری دعوت کند. محمد - صلی الله علیه و آله - در خاندانی با عظمت و شایسته، دیده به جهان گشود. در کودکی بهترین فرد روزگار و در بزرگ سالی شایسته ترین مردم بود. این چنین بود که قلب انسان ها متوجه او شد. کینه ها به وسیله ی او از بین رفت و شعله ی آشوب ها خاموش شد. خدای بزرگ، حضرت محمد - صلی الله علیه و آله - را فرستاد تا مردم را به سوی حق دعوت کند. او نیز فرمان پروردگار را بدون سستی و کاستی به مردم رسانید و در راه خدا بدون ترس با دشمنان خدا مبارزه کرد. محمد - صلی الله علیه و آله - رهبر پرهیزکاران، مژده دهنده ی رحمت و آخرین پیامبر الهی است.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ
يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا
تَسْلِيمًا

(سوره ی احزاب - آیه ی ۵۶)

خداوند و فرشتگان او بر پیامبر بزرگ
خدا، حضرت محمد - صلی الله علیه
و آله - درود می فرستند؛ ای مردم
با ایمان، شما نیز بر او درود و
سلام فراوان بفرستید.

۱. با توجه به متن، پاسخ بده. ←

• چرا خداوند، پیامبران را به سوی
مردم فرستاد؟

• پیامبران خدا چه ویژگی هایی
داشته اند؟

۲. عبارت ها را کامل کن. ←

• حضرت محمد - صلی الله علیه
و آله - را «رحمتی برای همه ی
جهانیان» نامیده اند؛ زیرا او ...
• برای قدر دانی از زحمات پیامبر
خدا ...

۳. متن را با دقت بخوان و به

معنای آن فکر کن. 🕒

• یکی از اصول اعتقادی ما
مسلمانان، نبوت (پیامبری) است؛
یعنی، خداوند مهربان، پیامبرانی را از
میان انسان های خوب و نیکوکار
برگزید تا به هدایت و راهنمایی مردم
پیردازند و آنان را با دستورات الهی
آشنا کنند.

این کتاب ...^۱

کتابی

پر از روشنی است و نور

کتابی

که بوی خدا می دهد

خدا

در تمام ورق های آن

حیاتی^۲ دوباره به ما می دهد

در آن برگ های سپیدش

خدا،

گل و نور و زیبایی انباشته

هزاران گل و بذر شور و امید

میان دل صفحه ها کاشته

در آن، جای داده

— چه زیبا و خوب —

خدا،

یک طبق^۳ هدیه از آسمان

۱- شعر از رودابه‌ی حمزه‌ای با تغییر

۲- حیات: زندگی

۳- طبق: ظرف چوبی بزرگ و گرد

همه

پر ستاره،

پر از نور ماه

همه

آبی

و روشن

و مهربان

قرآن کتاب آسمانی ما مسلمانان است.

کتابی که از سوی پروردگار مهربان و توسط پیامبر بزرگ ما، به میان انسان‌ها آمده است.

خداوند در قرآن، راه و رسم زندگی را به ما نشان داده و تمامی دستورهای الهی و فضیلت‌های اخلاقی – از نماز و روزه و خمس و زکات و حج و جهاد تا انفاق و صدقه و راست‌گویی و مهربانی ... – را به روشنی بیان کرده است. ما مسلمانان قرآن را می‌خوانیم، می‌فهمیم و در عمل به آن می‌کوشیم.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
(سوره‌ی فیل - آیه‌ی ۱)

آیا ندیدی که پروردگارت با اصحاب فیل
(ابرهه و لشکرش) چه کرد؟

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَاشِعُونَ (سوره‌ی مؤمنون - آیه‌ی ۱ و ۲)

حقیقتاً مؤمنان به سعادت و رستگاری رسیدند
کسانی که در نمازشان متواضع و فروتن هستند.

و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ بِذِي الْقُرْبَىٰ وَ الْيَتَامَىٰ وَ
 الْمَسْكِينِ (سوره ی نساء - آیه ی ۳۶)
 و به پدر و مادر و به خویشان و یتیمان و درماندگان و
 همسایگان نیکی کنید.

فَاقْرَأُوا مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ (مزمل - ۲۰)
 پس، هر چه میسر شود، از قرآن بخوانید.

۱. متن ها را بخوان. ←

۲. به تصویرها توجه کن. ←

هر یک از تصویرها درباره ی یکی از
 موضوعاتی است که در قرآن به آن پرداخته
 شده است.

● کدام موضوع به کدام تصویر
 مربوط است؟

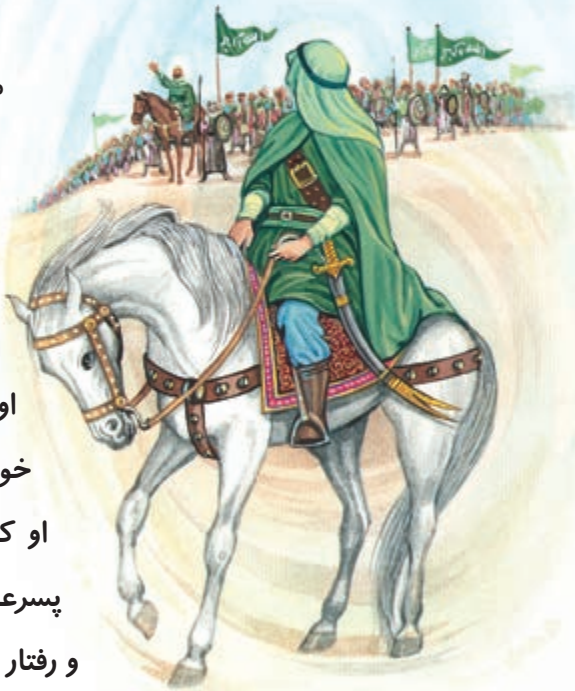
● هر متن را به تصویر مربوط به

آن وصل کن. ←

برادرم، باز گرد!

شکّی ندارد که در این دوری، زندگی در مدینه برایش سخت و دلگیر خواهد بود. به یاد روزهایی می‌افتد که طفل خردسالی بود؛ رسول خدا او را روی سینه‌اش می‌نهاد؛ او را می‌بوسید و لقمه در دهانش می‌گذاشت. روزهایی که پیامبر خدا هم چون پدری مهربان، او را در آغوش می‌کشید و قدم به قدم به دنبال خود می‌برد.

او کودکی و نوجوانی خویش را در دامان پرمهر پسرعموی مهربانش، محمّد گذرانده و شیوه‌ی گفتار و رفتار و آداب زندگی و ... را از او آموخته است. در این سال‌های طولانی، هربار که آتش جنگی شعله‌ور شده، در

کنار او بوده است.

آن روز که پیامبر خدا، خویشان و نزدیکانش را در منزل خود به خداپرستی دعوت کرد، تنها کسی بود که به او ایمان آورد. آن روز نوجوانی بیش نبود. آن شب که دشمنان، نقشه‌ی قتل پیامبر را کشیدند، تنها کسی بود که به فرمان رسول خدا، شجاعانه در بستر او خوابید، آن هنگام جوانی نورسته بود. او، طعم تلخ سختی‌های بسیاری را چشیده است؛ زخم شمشیرها، زخم زبان‌ها، دوری از خانه و کاشانه، دوری از زن و فرزندان، خستگی، بیماری، تنهایی و ...

این دوری برایش بسیار سخت و طاقت‌فرساست.

۱. بیندیش، مشورت کن و به

کمک دوستانت پاسخ بده. ←

معلم ما برای انجام دادن کار مهمی باید به سفر برود؛ بنابراین، مدتی در کلاس حاضر نخواهد شد اما کلاس ما تعطیل نمی‌شود. باید منتظر بمانیم و ببینیم که او کدام یک از افراد زیر را برای جانشینی خود انتخاب می‌کند.

آیا او یک پزشک را انتخاب می‌کند؟

یا یک مهندس را ...؟

آیا ممکن است جانشین او یک نقاش

ماهر باشد؟

یا حتی یک نفر از دانش آموزان؟

چه کسی می‌تواند جانشین شایسته‌ای

برای معلم ما باشد؟

● یک معلم برای انتخاب

جانشین خود، چه ویژگی‌هایی را

باید در نظر بگیرد؟

۲. با دوستت گفت‌وگو کن و از

او بخواه عبارت را کامل کند. ←

به نظر تو چرا پیامبر خدا، حضرت علی

– علیه السلام – را به جانشینی خویش

برگزید؟

● من فکر می‌کنم ...

با خود می‌گویند: این اولین باری است که به هنگام

جنگ در کنار رسول خدا نیستم ولی این فرمان اوست

و من ...

این بار به فرمان پیامبر خدا، باید در مدینه بماند.

آری این، فرمان رسول الله است و او بی‌هیچ چون و

چرایی آن را می‌پذیرد.

– علی جان، ... برادرم، ... به مدینه بازگرد!

چشمان پر از اشکش به صورت زیبا و مهربان رسول

خدا خیره می‌ماند.

نگاه رسول خدا با نگاه او به یک‌دیگر دوخته می‌شود.

پیامبر بزرگ خدا – صلی الله علیه و آله – نمی‌خواهد

علی را ناراحت و غمگین ببیند.

پس، بار دیگر لب به سخن می‌گشاید.

– به مدینه بازگرد...؛ زیرا برای حفظ مدینه در مقابل

توطئه‌ی دشمنان، کسی جز من و تو شایستگی ندارد...

علی سکوت می‌کند.

– علی جان، آیا خشنود نمی‌شوی که بگویم تو برای

من، مثل هارون^۱ برای موسی هستی؟ ...

همان‌طور که او جانشین موسی بود، تو نیز جانشین منی.

۱- هارون؛ برادر و جانشین حضرت موسی علیه‌السلام

میراث پیامبر

این، با شکوه‌ترین مراسم حجّی است که با حضور و دستور پیامبر خدا – صلی‌الله‌علیه‌وآله – برگزار شده است.

مردم زیادی در این مراسم شرکت کرده‌اند. افتخار آن‌ها این است که اعمال حج را به همراه پیامبر محبوبشان انجام داده‌اند.

اکنون مراسم تمام شده است و کاروان‌ها یکی یکی از مکه خارج می‌شوند. یاران پیامبر، دور ایشان جمع شده‌اند و از حضور در کنار وی بهره می‌برند.

ناگاه... گویی جبرئیل بر پیامبر نازل می شود.
آری! در این میانه‌ی راه، فرشته‌ی وحی از سوی خداوند پیامی آورده است.
— آیه‌ی دیگری از آیات الهی بر رسول خدا نازل شد!.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ...

(سوره‌ی مائده - آیه‌ی ۶۷)

ای رسول خدا، پیامی را که از جانب پروردگارت به سوی تو فرود آمده است، به مردم برسان،
و اگر چنین نکنی، در حقیقت، رسالت الهی خویش را انجام نداده‌ای!
خدا تو را از شرّ دشمنان نگاه می‌دارد.^۲

— این چه پیامی است که این جا و در چنین شرایطی، از جانب خدا رسیده است؟

یاران پیامبر خدا درباره‌ی این آیه می‌اندیشند و با خود می‌گویند:
— بی‌شک، پیام بسیار مهمی است!

و پیامبر خدا به زودی آن را به مسلمانان می‌رساند و به فرمان خدا عمل می‌کند.

۱- نازل شد: از جانب خدا رسید.
۲- برگرفته از آیه‌ی ۶۷ سوره‌ی مائده

پیامبر و یارانش به راه خود ادامه می دهند تا به محلی به نام «غدیر اُخم» می رسند. مکانی که خداوند مقرر^۲ فرموده تا آن پیام مهم به مردم برسد. کاروان ها یکی یکی می آیند و در کنار غدیر بار می اندازند. ده ها هزار نفر جمع می شوند و نماز ظهر را با پیامبر می خوانند. پس از نماز ... از جهاز^۳ شتران منبری ساخته می شود. پیامبر گرامی بر منبر می ایستد و سخنرانی مفصلی را شروع می کند؛ سپس، در انتها با صدایی بلند، خطاب به مردم می فرماید:

– آیا من رهبر و پیشوای شما نیستم؟

همه یک صدا می گویند: ای رسول خدا، شما رهبر و صاحب اختیار ما هستید. در این هنگام، پیامبر اسلام دست علی بن ابی طالب – علیه السلام – را در دست می گیرد و بلند می کند و در حالی که او را به مردم نشان می دهد، با صدای بلند می فرماید: «هر کس که من رهبر و مولای او هستم، این علی نیز رهبر و مولای اوست. پروردگارا، با دوستان علی دوست باش و با دشمنان او دشمنی کن. پروردگارا، یاران علی را یاری کن و بدخواهان او را خوار گردان.» پیامبر خدا از منبر پایین می آید.

او خوشحال و خشنود است؛ زیرا وظیفه ی الهی خود را به خوبی انجام داده است.

مسلمانان گروه گروه ، می آیند و با شور و اشتیاق ، دستان حضرت علی – علیه السلام – را که جانشین پیامبر خدا و امام و رهبر آن هاست، می فشارند؛ به او تبریک می گویند و این گونه با او بیعت^۴ می کنند.

۱- غدیره آبگیر

۲- مقرر: مشخص، معین

۳- جهاز: وسیله ای که برای حمل بار یا انسان روی شتر می بندند.

۴- بیعت کردن: عهد و پیمان بستن

جشن غدیر

..... ۱۳۶۱۱

مدرسه ی.....

از ۱۰ تا ۱۱ بازدید از نمایشگاه کارهای دستی بچه ها

۱۳ تا ۱۴ نیاز، ناهار و استراحت

۱. به متن درس توجه کن.
مشورت کن و با کمک دوستانت

پاسخ بده. ◀

● به نظر تو، مهم‌ترین پیامی که پیامبر خدا در آخرین سفر حج خود به مسلمانان رساند، چه بود؟

● چرا واقعه‌ی غدیر، برای ما مسلمانان، این قدر اهمیت دارد؟

۲. عبارت را تکمیل کن و برای

دوستانت بخوان. 🕒

● عید غدیر یکی از ...

۳. فعالیت‌ها را انجام بده. 🕒

● به تصویرها توجه کن.

● برنامه‌ی جشن غدیر در مدرسه را

بخوان.

● تصویرها و برنامه‌ی جشن عید

غدیر را با یک دیگر مقایسه کن.

● برنامه را به دلخواه تکمیل کن.

اسراف!

... چه چیزی؟ چگونه؟ چرا؟

فکر کن اگر در یک کلاس، فقط پنج نفر مثل وحید رفتار کنند، چه اتفاقی می‌افتد.

برگ‌های دفتر وحید

من اولین برگ دفتر وحیدم.

او ما را به تازگی خریده است.

من و دوستانم، با خوش حالی می‌گوییم:

چه خوب است وحید تا آخرین برگ ما را خوش خط بنویسد و با سلیقه و تمیز از ما نگه‌داری کند!

چه خوب! ... مثل این که وحید برگ اول را خوش خط می‌نویسد؛ برگ دوم را هم ...

ما با هم می‌گوییم: خدا را شکر! مثل این که از ما به خوبی نگه‌داری خواهد کرد.

ما بسیار خشنودیم.

من برگ سوم دفتر وحیدم.

در این فکر بودم که وحید چه چیزی روی ما خواهد نوشت که ناگهان صدای دلخراشی آمد!

آه! من همراه برگ چهارم کنده شدم.

ما با وحشت به یک دیگر نگاه کردیم.

خدایا، وحید چه بلایی به سر ما می‌آورد؟

او، من و دوستم را به شکل موشک درآورد و از پنجره‌ی خانه به بیرون پرتاب کرد.

در این موقع، بادی وزید و هر دوی ما محکم به زمین کوبیده شدیم.

برگ پنجم نیز فرفره شد.

و برگ ششم ...

یگانه توحیدی
(کلاس بچه‌های طبیعت)
مدرسه‌ی ۲۲ بهمن - تهران

با خواندن قصه، فکر کن که با مصرف درست و به جا چگونه می توان از نعمت های خدا بهتر استفاده کرد.

۲

... راستش خودم نتوانستم چیزی بنویسم اما قصه ای را که چند روز پیش خوانده ام، برایتان می فرستم. امیدوارم خوشتان بیاید.

میوه های نیم خورده

خجالت زده به میوه های نیم خورده ای که روی زمین انداخته اند، چشم می دوزند.

با دستان مهربانش آن ها را نوازش می کند و می گوید: «عزیزانم ... شاید شما سیر و بی نیاز باشید اما مردم بسیاری محتاج اند.»
بی آن که حرفی بزنند، با چشمانشان از امام عذر خواهی می کنند.
آن گاه به هم می گویند:

«بیاید برویم و بقیه ی این میوه ها را به کسانی که محتاج اند، بدهیم.»
امام رضا - علیه السلام - با لبخندی به تصمیم آن ها آفرین می گوید.

سید علی کریم زاده

مدرسه ی ۱۳ آبان (اندیمشک)

آیا سمیرا هم اسراف می کند؟ نظر تو چیست؟

۳

سمیرا

هم کلاسی هایش کاردستی درست می کنند ولی او با کیفش بازی می کند.
دوستانش روی گیاهان مطالعه می کنند ولی او مداد رنگی هایش را بی دلیل می تراشد.
وقتی همه فعالیت می کنند، او وقت گذرانی می کند!

سمیرا نمی‌خواهد از وقت درس خوب استفاده کند؛ می‌گوید حوصله‌اش سر می‌رود. خدا را شکر، تعطیلات عید نزدیک است؛ شاید کمی استراحت او را با نشاط کند.

تعطیلات عید نوروز رو به پایان است.

سمیرا با بی‌حوصلگی آهی می‌کشد و می‌گوید: «خدایا، چه قدر سخت است!»

مادر می‌گوید: «وقت زیادی داشتی؛ نباید آن را هدر می‌دادی.»

: این همه تکلیف! ... کم نیست؟

: دو هفته هم وقت کمی نیست.

: آن‌ها نمی‌گذارند ما استراحت کنیم.

: استراحت یا وقت‌گذرانی؟

من مثل سمیرای قصه‌ام نیستم اما فکر می‌کنم اگر مثل او بودم، چه قدر بد می‌شد!

سمیرا رضایی

مدرسه‌ی فروغ نور

۴

وقت طلاست!

همه می‌گویند وقت طلاست ولی طلا را می‌شود در بازار پیدا کرد؛ در حالی که وقت را نمی‌توان از جایی خرید. به همین دلیل، از نظر ما وقت‌گذرانی هم نوعی اسراف است؛ چون وقت خود را هدر می‌دهیم و از آن به خوبی استفاده نمی‌کنیم.

حسام اختری - امین عابدی

مدرسه‌ی شهید رجایی - کرج

خداوند چه می‌گوید؟

وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

(سوره‌ی انعام - آیه‌ی ۱۴۱)

... و اسراف نکنید؛ زیرا خداوند اسراف‌کاران را دوست ندارد.

۵

۵۶

۱. تو نیز داستان یا خاطره‌هایی را که درباره‌ی اسراف می‌دانی، برای دوستانت بگو.

۲. عبارت‌ها را کامل کن و برای دوستانت بگو.

چرا اسراف بد است؟

● اسراف باعث هدر رفتن ...

● خداوند ...

۳. با کمک دوستانت پاسخ بده.

چگونه می‌توان از اسراف دوری کرد؟

● هنگام مصرف کردن چیزهایی مثل آب، نان، کاغذ، سوخت و ...، چه نکاتی را باید رعایت کرد؟

● مصرف صحیح به چه معناست؟ در این باره چه می‌دانی؟ چگونه می‌توانیم از امکانات خود به بهترین شکل استفاده کنیم؟

۴. جدول را کامل کن.

● نمونه‌هایی از مصرف صحیح در خانه، در مدرسه و هنگام بازی و تفریح برای دوستانت ذکر کن.

۵. پاسخ بده.

هر بار که می‌خواهی چیزی را دور بریزی، کمی صبر کن، با خودت فکر کن و ...

چگونه می‌توان از چیزهای دور ریختنی استفاده‌ی مناسب کرد؟

در خانه	در مدرسه	هنگام بازی و تفریح

۴

اما چگونه؟	می‌توانی ...
	می‌توانی کاردستی‌های زیبایی بسازی. می‌توانی با کاردستی‌هایت یک نمایشگاه (در منزل، محله یا مدرسه) راه‌اندازی کنی. می‌توانی در زیباتر شدن محیط زیست مؤثر باشی. می‌توانی در بسیاری از چیزها صرفه‌جویی کنی. و می‌توانی ...

۵

